

Метакогнітивні судження: критерії класифікації

ENG: Metacognitive judgments: the classification criteria

Як відомо, сьогодні не існує єдиної загальноприйнятої класифікації метакогнітивних суджень. Попри існування ряду загальновідомих і найбільш досліджуваних суджень, різні науковці сортують їх за різними принципами. Саме тому одним з актуальних завдань для дослідників метапам'яті є визначення основних критеріїв класифікації метакогнітивних суджень. Ми пропонуємо виділити чотири основні критерії класифікації: момент виникнення суджень, ступінь впевненості, різновид стимулу, мета судження. Розглянемо кожен з критеріїв більш детально.

1. Момент виникнення суджень – це критерій, який дозволяє класифікувати судження в залежності від фази, коли вони виникають. Так, судження, що оцінюють легкість та потенційну ефективність майбутнього вивчення інформації, такі як EOL, виникають на етапі ознайомлення з матеріалом, тоді як судження про те, чи вдалося індивіду вивчити матеріал, наприклад FOK, виникають вже в процесі пригадування.

2. Ступінь впевненості – це критерій, який дозволяє зробити градацію серед суджень, від тих, що виражають максимальну впевненість індивіда щодо точності його знання (чи незнання), до тих, які виражають повну невпевненість. Так, феномен TOT позначає надзвичайно високий ступінь впевненості індивіда; FOK – дещо меншу впевненість, а такий вид суджень як *dont-know judgments* (судження «не знаю») вказують на повну невпевненість індивіда у точності оцінки власного знання.

3. Різновид стимулу. Цей критерій дозволяє науковцям встановити вид суджень та їх значення в залежності від стимулу, який їх викликає. Так, для прикладу Так, для прикладу Нельсон та Шрайбер встановили, що судження РОК мають більше значення для предметів маленького розміру, ніж великого.

4. Мета судження. Оскільки одні судження оцінюють легкість засвоєння матеріалу, інші визначають необхідний час для його засвоєння, інші намагаються встановити ступінь знайомості матеріалу, то одним із критеріїв класифікації метакогнітивних суджень є мета судження. Звичайно, цей критерій можна використовувати лише для суджень, які формулюються в умовах лабораторного дослідження, адже в реальному житті фіксація суджень та їх мети зазвичай не відбувається.